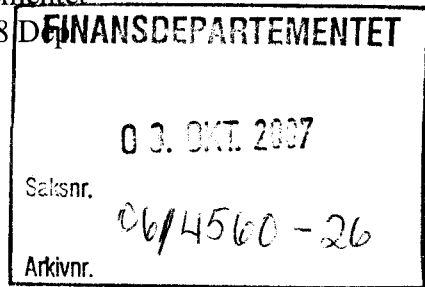

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 07/00339
Arkivkode: Saksarkiv
Saksbehandler: Kjell-Olav
Gammelsæter
Deres referanse: 06/4560 FM PCB
Dato: 28.9.2007

Høring på gjennomføring av direktiv 2006/43/EF om revisjon

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev angående gjennomføring av direktiv 2006/43/EF om revisjon i norsk rett, datert 28. juni 2006.

KS viser til konsultasjonmøte 23.8.2006, der spørsmålene om godkjenning av praksis fra kommunale revisjonsenheter, og adgangen for kommunale revisjonsenheter til å revidere kommunalt eide aksjeselskap, ble tatt opp. Finansdepartementets kom med en tilbakemelding på konsultasjonsmøtet 23.8.2007. Her ble det vist til at disse spørsmålene bl.a. ville bli vurdert i forbindelse med implementeringen av revisjonsdirektivet. KS har følgende kommentarer til høringsnotatet:

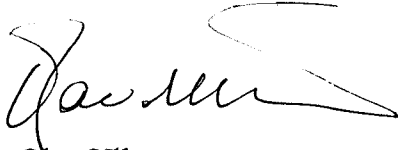
KS vil påpeke at den virkeligheten norsk kommunerevisjon står overfor, ikke alltid er i overensstemmelse med den virkeligheten revisjonsdirektivet, og tidligere selskapsdirektivet, var utarbeidet i. Paradoksalt nok kan derfor det som var tenkt som en forbedring for revisjon generelt, bli en forverring for utøvelsen av kommunal revisjon. Det er viktig at norske myndigheter er klar over dette, og eventuelt kan kompensere med andre tiltak.

Høringsnotatet fra Kredittilsynet legger opp til å innsnevre godkjenning av praksis fra kommunal revisjon. Det heter bl.a. at "*Direktivet innebærer at bare ett års praksis fra Riksrevisjonen, kommunal- og fylkeskommunal revisjon og skatterevisjon kan godkjennes. Det foreslås at revisorloven § 3-3 og revisorforskriften § 1-2 endres i samsvar med dette.*" I dag kan inntil to års praksis fra kommunal- og fylkeskommunal revisjon godkjennes for å bli registrert eller statsautorisert revisor. KS har ved flere anledninger argumentert med utvidelse ut over dagens to år, bl.a fordi denne regelen kan gjøre det vanskelig å rekruttere og beholde kompetanse. Dersom implementeringen av revisjonsdirektivet medfører at bare ett års praksis kan godkjennes fra kommunal revisjon, vil dette være et alvorlig tilbakeskritt for kommunale revisjonsvirksomheter.

KS viser her også til sitt brev til Finansdepartementet av 25. mai 2007, angående godkjenning av praksis fra kommunal revisjon, og uttalelse fra Kredittilsynet i samme sak. I dette brevet gir KS en redgjørelse som også er relevant i forhold til spørsmålet om uavhengighet.

Vi vil også minne om at det i møte mellom statssekretær Bjørn Arild Gram og KS 19.12.2006, ble lagt igjen et notat om adgangen for kommunale revisjonsenheter til å revidere kommunalt eide aksjeselskaper. Notatet er relevant både i forhold til spørsmålet om uavhengighet, og i forhold til høringsnotatets forslag til endringer i revisorlovens § 3-5. Notatet er vedlagt.

Hilsen

Olav Ulleren
Adm.direktør

1 vedlegg

Kopi: KRD

Kommunal revisjon av kommunale aksjeselskaper

Til møte med statssekretær Bjørn Arild Gram Finansdepartementet 19.12.2006

KS har ved flere anledninger bedt om at kommunale revisjonsvirksomheter gis adgang til å revidere kommunale aksjeselskaper, sist gjennom konsultasjonsmøtet 23. august 2006. I dette konsultasjonsmøtet ble KS invitert til videre dialog om dette spørsmålet. Dette notatet begrunner nærmere hvorfor KS ønsker en slik adgang for kommunale revisjonsvirksomheter. Dette gjelder der en, eller flere kommuner i felleskap, eier mer en 50 pst. av aksjene eller har flertall i styret. Når det bes om en endret tilgang til å revidere kommunale aksjeselskaper, bes det primært om at dette gjøres gjeldende for revisjonsvirksomheter organisert som egne juridiske enheter.

Utvikling av kommunal revisjon

Da Stortinget endret revisorloven gjennom behandling av Ot.prp.nr 75 (1997-1998), ble også aksjeloven endret slik at kommunal revisjon ikke kunne revidere kommunalt eide aksjeselskaper. Det var to sentrale problemstillinger som lå til grunn for denne endringen da saken ble behandlet: kommunal revisjons uavhengighet og kommunal revisjons kompetanse.

Uavhengighet

Tidligere var kommunal revisjon en del av kommuneadministrasjonen. Etter at endringene i revisorloven ble vedtatt har det skjedd store endringer mht uavhengighet i kommunal revisjon. De fleste kommunale revisjoner er i dag selskapsorganisert, og er dermed selvstendige juridiske enheter. Bare 10 kommuner og 6 fylkeskommuner har i dag organisert sin revisjon som en del av kommuneadministrasjonen, mens det finnes 49 interkommunale revisjonsenheter – vel 40 av disse igjen er interkommunale selskaper. Dette gjør dem organisatorisk langt mer uavhengig av den kommunale administrasjon, og kommunal virksomhet generelt, enn hva tilfellet var tidligere.

Kompetanse

Siden mange av de kommunale selskapene også følger reglene i regnskapsloven, vil en gjennom kommunal revisjon få en bred praksiserfaring. Det er i dag for eksempel slik at kommunale foretak og interkommunale selskaper som driver næringsvirksomhet er pålagt å føre regnskap etter regnskapsloven. De fleste kommunale revisjonsvirksomhetene vil således også ha regnskapsfaglig kompetanse til å revidere aksjeselskaper.

Utdanningen er i dag lik for privat og kommunal revisjon. Men det er krav om at registrerte og statsautoriserte revisorer skal ha minst et av sine tre praksisår i privat revisjon (revisorloven § 3-3 og forskrift om revisjon og revisorer av 25. juni 1999 nr.712).

Utvikling av kommunal organisering

De siste årene har det blitt mer og mer vanlig å organisere ulike kommunale tjenester i egne selskaper. De fleste kommunale bedrifter er organisert som aksjeselskaper, en utvikling som trolig vil fortsette. I følge Brønnøysundregisteret er det i dag vel 2000 bedrifter med kommunalt eierskap. Vel 1600 av disse igjen er aksjeselskaper, og i ca 65 pst av disse

selskapene eier kommunene mer enn halvparten av aksjene. Hovedtyngden av kommunale selskaper er dannet for å ivareta oppgaver som innbyggerne er grunnleggende avhengige av, som for eksempel strømforsyning, vann og avfall.

Hensikten med å levere tjenester gjennom selskaper er altså ikke å komme unna kommunal revisjon, men å få levert viktige kommunale tjenester på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte. Dette stiller store krav til samfunnsvar og etisk standard hos både bedriftene og eierne. Det virker derfor kunstig å hindre kommunens revisor å revidere selskaper som har en kommunal oppgave, kun fordi de er organisert som aksjeselskaper. På denne måten hindrer en også kommunens revisor i å se helheten i den kommunale produksjonslinjen. Den kommunale revisjonen vil kjenne kommunene og se sammenhengene bedre ved å ha mulighet til å revidere alle virksomheter som kommunen har.

Konkurrensevidende

Etter endringene i kommuneloven fra 1.7.2004, er det nå adgang for kommuner til å konkurransesette kommunerevisjonen. Dette betyr at private revisjonsselskap/revisorer, til forskjell fra de kommunale revisjonsenhetene, kan revidere kommunal virksomhet i sin helhet. Dagens ordning er således også konkurrensevidende i favør av privat revisjon.

EU-direktiver

KS kan ikke se at EU direktiver hindrer en slik endring i loven som det her bes om; det gjelder bl.a. det nye revisjonsdirektivet.

Politiske intensjoner

Det er viktig å merke seg at da loven ble behandlet i Stortinget høsten 1998, var det ikke flertallets intensjon å stenge for kommunal revisjon av kommunalt eide aksjeselskaper, dersom kravene til kompetanse og uavhengighet var oppfylt. Ap og SV ville opprettholde en dispensasjon for kommunal revisjon i revisorloven. De daværende regjeringspartiene (KrF, Sp og Venstre) uttalte i sine merknader bl.a. at ” ... *dette (ikke) vil hindre fylkesrevisjon og kommunal revisjons foretak å revidere kommunale AS bare de organiserer seg slik at de tilfredsstillter habilitetskravene og kvalifikasjonskravene*” (Innst. O.nr. 25 (1998-1999)) Også finansminister Gudmund Restad understreket i brev til komiteen og i debatten at dersom kravene til kompetanse og uavhengighet var til stede, kunne kommunal revisjonsvirksomhet revidere kommunalt eide aksjeselskaper. KS mener at begge disse kriteriene fra Stortinget er oppfylt i dag, og at det således burde ligge til rette for en generell adgang til revisjon av kommunale AS for kommunale revisjonsvirksomheter organisert som egne juridiske enheter.

Konkrete forslag

Det presiseres at det ikke bes om en generell adgang til å revidere aksjeselskaper, men kun revisjon av kommunale aksjeselskaper der eierkommunen(e) eier mer enn 50 pst eller har flertallet av stemmene i selskapets styre. Det presiseres også at det ikke bes om unntak fra andre særbestemmelser i revisorloven.

Det KS ber om er at § 3-5 i revisorloven - Godkjenning av revisjonsselskaper - endres slik at også kommunale revisjonsvirksomheter organisert som egne juridiske enheter, kan revidere kommunale aksjeselskaper, der det er ønskelig fra eiernes side. Denne paragrafen utelukker i praksis at kommunale revisjonsvirksomheter revider kommunale aksjeselskaper, bl.a. fordi det kreves en sammensetning av styret som vil være vanskelig å få til i en kommunalt eid revisjonsvirksomhet. Det vises her bl.a. til paragrafens krav til styresammensetning og eierskap.